

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 21.avgust 2017. godine
Ref.br.:RK 1117/17

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

slučaju br. KI 57/16

Podnositelj

**Regulatorni ured za vodu i kanalizaciju
(Regulatorni autoritet za usluge vode)**

**Ocena ustavnosti presude ARJ -UZVP. br. 37/2015 Vrhovnog suda
od 30. novembra 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamjenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnositelj zahteva

1. Zahtev je podneo Regulatorni ured za vodu i kanalizaciju, koji se sada naziva Regulatorni autoritet za usluge vode prema Zakonu br. 05/L-042 o regulisanju usluga vode (u daljem tekstu: podnositelj zahteva) od 14. januara 2016. godine. U postupku pred Ustavnim sudom, podnosioca zahteva zastupa Mejrem Cernobregu, šef Departmana za pravo i licence podnosioca.

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava presudu [ARJ LNG-BR. 37/2015] Vrhovnog suda od 13. novembra 2015. godine, koja mu je uručena 14. januara 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene presude Vrhovnog suda, kojom su navodno povređena prava i slobode podnosioca zahteva garantovana Poglavljem IX [Ekonomski odnosi], član 119. [Osnovna načela], stav 8 [Svako lice je dužno da plaća porez i ostale zakonom predviđene doprinose], Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. i 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog суда (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 24. marta 2016. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 13. aprila 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.
7. Dana 29. aprila 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom суду.
8. Dana 2. novembra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gérxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca umesto sudije Roberta Carolana, koji je podneo ostavku 9. septembra 2016. godine. Sastav Veće za razmatranje je ostao nepromenjen.
9. Dana 04. jula 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudske izvestioci i iznelo preporuku Sudu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Regionalna kompanija za otpad „Pastrimi“ AD Priština (u daljem tekstu: Pastrimi) je bila ovlašćena da pruža komunalne usluge na osnovu licence za uslugu [br. 571/DL] izdate od strane podnosioca zahteva.
11. Zbog neplaćanja godišnje takse za licencu [br. 571/DL] 20. jula 2012. godine, podnositac zahteva je pokrenuo sudske postupak protiv Pastrimi pred Okružnim privrednim судом u Prištini, tražeći isplatu takse za licencu.

12. Dana 1. januara 2013. godine, novi zakon o sudovima je stupio na snagu, koji je propisivao drugu organizacionu strukturu i nadležnost sudova. Slučaj je prebačen iz starog Okružnog suda u novi Apelacioni sud.
13. Dana 18. jula 2014. godine, Apelacioni sud je doneo odluku [AN. br. 4/2014] u kojoj se, *inter alia*, navodi da je "za suđenje u ovom slučaju nadležan Osnovni sud u Prištini – Odeljenje za administrativna pitanja, kao sud sa teritorijalnom nadležnošću i predmetnom nadležnošću. Spisi predmeta da se šalju ovom sudu za daljnje delovanje."
14. Dana 18. septembra 2014. godine, Osnovni sud je doneo odluku [A. br. 1645/2013], kojom je odbijen zahtev podnosioca kao neprihvatljiv. Ta odluka obrazlaže da:
- "Sud, kako bi ocenio dozvoljenost tužbe tužioca, bazirao se na odredbe Zakona o upravnim sporovima, odnosno na član 13 stav 1, [...].
[...]
"U konkretnom slučaju tužilac je podneo tužbu za isplatu duga u ime prouzrokovane štete za korišćenje licence, ali sud primećuje da u ovoj spornoj stvari, nemamo jednu konačnu odluku u administrativnom postupku a ni čutanje upravnog organa, osim računa za isplatu koji nisu konačni upravni aktovi u administrativnom postupku kao što se predviđa gore pomenutom zakonskom odredbom, što bi značilo da se prema istom sporu ne može podneti tužba a ni da se pokrene upravni spor."*
15. Podnositelj zahteva je izjavio žalbu Apelacionom suds-Departmanu za upravna pitanja (u daljem tekstu: Apelacioni sud) protiv ove odluke Opštinskog suda.
16. Dana 2. jula 2015. godine, Apelacioni sud je doneo odluku [AA. br. 444/2014], kojom je odbio žalbu podnosioca zahteva, kao neprihvatljivu. U obrazloženju odluke se navodi:
- "U konkretnom slučaju, [...] sud ima napomenu da u ovoj spornoj stvari nema jedne konačne odluke u administrativnom postupku a ni čutanja upravnog organa, osim računa za isplatu koji nisu konačni upravni akti u administrativnom postupku kao što se predviđa gore navedenim zakonskim odredbama."*
17. Podnositelj zahteva je podneo Vrhovnom sud zahtev za vanredno preispitivanje ove odluke Apelacionog suda.
18. Dana 29. jula 2015. godine, Vrhovni sud je doneo presudu [ARJ-UZP- BR. 37/2015] kojom je odbio zahtev podnosioca kao neosnovan. Vrhovni sud je obrazložio:
- "Vrhovni sud ocenjuje da je drugostepeni sud na potpun i pravičan način spровео одредбе закона, одредбе административног поступка, као и one Zakona o upravnim sporovima. Neosnovане су тврдње туžиoca u vezi sa povredama, jer je osporena odluka jasna i razumljiva. Obrazloženje osporenog rešenja sadrži dovoljno razloga i odlučujućih činjenica za*

donošenje zakonskih odluka. Isto tako, ovaj Sud ocenjuje da je bilo pravične primene materijalnog prava.”

Navodi podnosioca

19. Podnositac zahteva tvrdi da “*se nijedan sud nije upustio u ocenjivanje žalbene osnove (duga) nego su se bavili isključivo sa strogo formalnim pravnim/zakonskim zahtevima koje svakako treba razmatrati po službenoj dužnosti*“.
20. Podnositac zahteva traži “*razmatranje slučaja od strane Ustavnog suda prema važećim zakonima i žalbenoj osnovi – isplatu duga u smislu člana 119 stav 8 Ustava Republike Kosovo, ili da Vrhovni sud vrati predmet na ponovno suđenje za zaslužno odlučivanje Osnovnom sudu – Odeljenju za privredna pitanja*.”

Relevantni zakon

21. Pružanje usluga vode i kanalizacije je regulisano Zakonom br. 05/L-042 o regulisanju usluga vode. Ovaj zakon, *inter alia*, predviđa:

Član 4

Regulatorni autoritet za usluge vode

1. Autoritet je nezavisna institucija u obavljanju funkcija shodno ovom zakonu.
2. Autoritet je odgovoran za regulisanje aktivnosti svih pružalaca usluga.
3. Autoritet je nadležan za:
 - 3.1. licenciranje pružalaca usluga i nadgledanje sprovođenja uslova koji su određeni u licenci za usluge;
 - [...]

Član 14

Takse Autoriteta

1. Pružalac usluga plaća Autoritetu nepovratnu taksu za podnošenje aplikacije, na dan kada je aplikacija za izdavanje ili obnavljanje licence za usluge dostavljena Autoritetu.
2. Pružaoc usluga plaća Autoritetu i godišnju takstu licenciranja do jedan zapeta pet posto 1.5% bruto godišnjeg finansiranja izveštavanog u pregledu njegovih prihoda za prethodnu godinu. Godišnja taksa licenciranja treba da se plaća u dvanaest (12) podjednakih rata. Prva rata se uplaćuje prvog dana narednog meseca nakon izdavanja ili produženja licence za usluge izdata ili obnovljena pružaocu usluga, dok će se svaka naredna rata uplaćivati prvog dana svakog narednog kalendarskog meseca.
[...]

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom, dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.

23. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

24. Sud smatra da u skladu sa članom 21. 4 Ustava, koji propisuje da „Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva“, podosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na prava koja važe za pojedince, a i za pravna lica (vidi: *mutatis mutandis*, rešenje od 27. januara 2010. godine, zahtev KI41/09, *AAB-RIINVEST University L.C.C., Priština protiv Republike Kosovo*).

25. Sud se poziva i na član 49 [Rokovi], koji propisuje:

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnositelj primio sudske odluke.

26. Sud smatra da je podnositelj zahteva ovlašćena strana, da je iscrpeo raspoloživa pravna sredstva i da je podneo zahtev blagovremeno.

27. Međutim, Sud se poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuje:

Podnositelj podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositelj želi da ospori.

28. Pored toga, Sud se poziva i na stavove (1) (d) i (2) (d) pravila 36 [Kriterijum o prihvatljivosti], Poslovnika, koji propisuju:

Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan,

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(d) da podnositelj zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

29. U tom smislu, Sud podseća da podnositelj zahteva tvrdi da mu je Vrhovni sud povredio pravo na pravično suđenje, odlučujući samo o proceduralnim aspektima i odbijajući da odluči o meritumu njegovih tvrdnji protiv licenciranog pružaoca usluga u upravnom postupku.

30. Sud primećuje da je Vrhovni sud ocenio činjenice utvrđene od strane Privrednog suda i Apelacionog suda i tumačio i primenio odredbe procesnog i

materijalnog prava u vezi sa njegovim zahtevom. Njihovi zaključci su doneti nakon detaljnog ispitivanja svih argumenata predstavljenih i razmatranih od strane Privrednog suda i Apelacionog suda.

31. Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogле povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). U stvari, uloga je redovnih sudova da tumače i primenuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi: *mutatis mutandis*, Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) vidi: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).
32. Uloga Ustavnog suda je da obezbedi saglasnost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može postupati kao "sud četvrtog stepena" (Vidi: slučaj ESLjP *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65; vidi, takođe: *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda KI86/11, podnositelj zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
33. Drugim rečima, potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pravilna primena zakona je u punoj nadležnosti redovnih sudova (pitanje zakonitosti).
34. U tom smislu, Sud smatra da je obrazloženje pruženo od strane Vrhovnog suda kada se pozvao na tvrdnje podnosioca zahteva o povredi procesnog i materijalnog prava opravdano i da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi: slučaj ESLjP *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, presuda od 30. juna 2009. godine).
35. Sud primećuje da podnositelj zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili član 119 (8) Ustava.
36. Sud podseća da član 119 [Osnovna Načela] spada u Poglavlje IX [Ekonomski odnosi] Ustava. Član 119 (8) navodi da „*8. Svako lice je dužno da plaća porez i ostale zakonom predviđene doprinose*“.
37. Međutim, Sud primećuje da podnositelj zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz niti je potkrepio svoje tvrdnje ukazujući na to kako je i zašto Vrhovni sud povredio njegova prava prema ovoj odredbi.
38. Kao rezime, Sud dalje smatra da podnositelj zahteva nije podneo činjenice koje pokazuju da su postupci pred redovnim sudovima na bilo koji način predstavljali ustavne povrede njegovih prava garantovanim Ustavom.
39. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglaši neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36, stavovi (1) (d) i (2) (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113, stavovi 1 i 7 Ustava, članom 46. i 48. Zakona i pravilima 36 (1) (d) i 36 (2) (d) Poslovnika, na sednici održanoj 4. jula 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20 (4) Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

